

Handläggare
Anneli Rydström
Telefon: 0850822068

Till
Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd
2022-02-24

Färdplan för äldreomsorgens utveckling

Yttrande till Kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning

Stockholm ska ha en tillgänglig äldreomsorg med hög kvalitet som präglas av respekt för den enskildes behov och önskemål. Förslag till en färdplan för äldreomsorgens utveckling har tagits fram och skickats på remiss bland annat till stadsdelsnämnderna. Färdplanen ska ses som ett ramverk för pågående och kommande utvecklingsarbete inom äldreomsorgen.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsförvaltning ställer sig positiv till den föreslagna färdplanen som har en tydlig struktur för utvecklingsarbetet på kort och lång sikt. Inom äldreomsorgen pågår ett positivt utvecklingsarbete inom flera områden. Förvaltningen ser gärna att staden har en hög ambitionsnivå i det fortsatta utvecklingsarbetet och att Stockholms stad ligger i framkant när det gäller äldreomsorgen. Ett utvecklingsarbete som genomsyras av innovation, samverkan och delaktighet.

Några områden som förvaltningen lyfter fram för det fortsatta utvecklingsarbetet, är bland annat det förebyggande och uppsökande arbetet, hemtjänstens och beställarenhetens äldres arbete samt behovet av trygga, moderna och tillgängliga bostäder och särskilda boenden.

Prioriterade uppdrag är kompetensförsörjning och kompetensutveckling, att medarbetarna har rätt kompetens och bra arbetsförhållanden, en hållbar arbetsmiljö och goda förutsättningar att utföra sitt arbete.

Bakgrund

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd har fått en remiss om förslag till en färdplan för äldreomsorgens utveckling för yttrande till kommunstyrelsen.

Utvärderingar och analyser, som gjorts i samband med pandemin från såväl nationellt som kommunalt håll visar på behovet av en samlad utveckling av äldreomsorgen. Analyserna pekar bland annat på behovet av personal med god utbildning och kompetens samt vikten av en väl fungerande samverkan mellan huvudmän kring hälso- och sjukvården.

Ärendet

Färdplanen ska ses som ett ramverk för pågående och kommande utvecklingsarbete inom äldreomsorgen. Ett strukturerat och långsiktigt utvecklingsarbete ska bedrivas i hela staden, som ger verksamheten ett tydligt uppdrag och innehåll oavsett driftform eller utförare.

Färdplanens strategiska utvecklingsarbete tar sikte på följande:

- ändamålsenlig styrning och organisation
- personal med rätt kompetens och bra arbetsförhållanden
- säkerställa grunduppdraget
- en kvalitativ och värdig omsorg med ett gott bemötande

Färdplanen lyfter fram pågående statliga initiativ som adresserar ett antal behov inom verksamhetsområdet, exempelvis statliga utredningar, lagförslag och statsbidrag, samt redan pågående arbete i staden. Färdplanen tar upp ett antal frågor och områden som staden behöver arbeta vidare med.

I färdplanens struktur är utvecklingsområdena tidsatta efter en grov kategorisering med *kort sikt* (färdigställs inom ett år), *medellång sikt* (färdigställs inom två till tre år), *lång sikt* (färdigställs om mer än tre år) samt *löpande arbete*.

Färdplanen följer nämndernas ordinarie ansvar för frågorna i enlighet med budgetuppdrag och reglementen. En stor del av implementeringen i verksamhet sker inom stadsdelsnämndernas ansvar medan äldrenämnden har en viktig roll i att hålla ihop det strategiska utvecklingsarbetet.

Färdplanen utgör en grund och ett ramverk för ett långsiktigt utvecklingsarbete, där innehållet ska uppdateras årligen utifrån aktuell status i arbetet samt omvärldsförändringar och eventuella nya beslut på nationell och kommunal nivå.

Personal- och kompetensförsörjning utgör en central komponent i det strategiska utvecklingsarbetet och bilagd rapport med tillhörande handlingsplan utgör ett komplement till färdplanen.

Nedan följer en sammanfattning av områden för det strategiska utvecklingsarbetet.

Ändamålsenlig styrning och organisation

- Nära samverkan med regionen
- Ändamålsenlig hälso- och sjukvårdsorganisation
- Intern samverkan och regionalisering
- Effektiv uppföljning och styrning
- Samverkan med privata utförare
- Tydlig chefsstruktur gällande förutsättningar, mandat och befogenheter

Personal med rätt kompetens och bra arbetsförhållanden

- Strategisk kompetensförsörjning
- Bra arbetsförhållanden med god arbetsmiljö
- Höja statusen på arbeten inom äldreomsorgen
- Trygga anställningar

Säkerställa grunduppdraget

- Adekvat bemanning
- God hälso- och sjukvårdskompetens på boenden och hälso- och sjukvårdsstöd i hemtjänst
- Säkerställa hygienrutiner och tillgång till medicinsk utrustning
- Boende utifrån behov
- Rättssäker och likställd handläggning, dokumentation mm.

En kvalitativ och värdig omsorg med ett gott bemötande

- God och nära vård
- Förebyggande insatser
- Undvika ensamhet och isolering
- Hög kontinuitet
- Digitalisering och välfärdsteknik

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för äldreomsorg. Ärendet tas upp i lokal samverkansgrupp den 8 februari 2022 och i stadsdelsnämndens pensionärsråd den 16 februari 2022.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Hägersten-Älvsjö stadsdelsförvaltning ställer sig positiv till den föreslagna färdplanen för äldreomsorgens utveckling som har en tydlig struktur för utvecklingsarbetet på kort och lång sikt.

En tydligare koppling mellan färdplanen och handlingsplanen för en Äldrevänlig stad, stadens boendeplan för äldre samt insatserna för

kompetensförsörjning, kompetensutveckling och arbetsförhållanden vore önskvärt. Att färdplanen knyter ihop planerna för en sammanhållen strategi och uppföljning av insatserna.

Inom äldreomsorgen pågår ett positivt utvecklingsarbete inom flera områden. Förvaltningen ser gärna att staden har en hög ambitionsnivå i det fortsatta utvecklingsarbetet och att Stockholms stad ligger i framkant när det gäller äldreomsorgen. Ett utvecklingsarbete som genomsyras av innovation, samverkan och delaktighet.

Innovation och arbetet med välfärdsteknik, digitaliseringen och nya arbetsmetoder behöver stå i fokus för det fortsatta utvecklingsarbetet. Äldreomsorgen måste också ha moderna system för t.ex. planering, utredning, dokumentation och uppföljning av insatser.

På sikt kommer Stockholm att stå inför en demografisk utmaning när antalet äldre ökar kraftigt, vilket kommer att ställa ytterligare krav på samverkan både inom staden och med andra aktör och särskilt med Region Stockholms hälso- och sjukvård för en god och nära vård.

Det förebyggande och uppsökande arbetet kommer att bli allt viktigare. Förebyggande och hälsofrämjande insatser spelar en stor roll för ett friskare och bättre åldrande, där mötesplatserna erbjuder ett brett utbud av olika aktiviteter, kulturupplevelser, gemenskap och dagsutflykter för att främja den sociala, psykisk, fysiska och existentiella hälsan. Andra insatser är till exempel stöd av syn- och hörselkonsulent, anhörigstöd och IT-stöd för seniorer, fixartjänsten för att förebygga fallolyckor i hemmet. Arbetet med att utveckla volontärverksamhet i form av att införa seniorvolontärer inom äldreomsorgens mötesplatser fortgår.

Ett prioriterat uppdrag är att bryta äldres ofrivilliga ensamhet och isolering, där former för det uppsökande arbetet fortsätter att utvecklas för att nå äldre som inte är kända av äldreomsorgen och deras anhöriga för information och stöd.

Samverkansprojekt pågår tillsammans med primärvården och primärvårdens rehabilitering för att tillsammans sprida information om äldreomsorgens hälsofrämjande insatser.

Många äldre vill bo kvar hemma så länge som möjligt och själva bestämma över sin vardag. Hemtjänsten möter brukare med olika behov, förutsättningar och svårigheter vilket ställer krav på en professionell och flexibel hemtjänst samt en kontinuerlig kompetensutveckling av medarbetarna.

Utvecklingsuppdrag är införande av smarta lås, digitala inköp och digital nattillsyn.

Satsningar och fortsatt utveckling av hemtjänsten är en förutsättning för att möta de ökade behoven och kraven på en mer kvalificerad vård och omsorg i hemmet.

Hemtjänsten samverkar med flera aktörer med uppdrag att den enskilde ska få en god omsorg och hjälp utifrån sina behov.

I samverkan med primärvårdens rehabilitering har rutiner och arbetssätt tagits fram för att upptäcka äldre i ordinärt boende med behov av dietistkontakt. Detta samarbete är ett led i arbetet med att förebygga undernäring, och arbetssättet ger individen stöd i att vid behov söka och erhålla kontakt med primärvårdsdietist för nutritionsbehandling. Ökade kunskaper hos hemtjänstens personal /måltidsombuden kring kost, nutrition och måltiden.

Det är viktigt att biståndsbedömningen är rättssäker och likställig samt präglas av en individuell behovsbedömning där den äldre är delaktig i utredningsprocessen. Att den enskilde känner sig trygg och nöjd med insatserna följs bland annat upp genom biståndshandläggarens individuppföljning. Ett fortsatt utvecklingsområde är projektet Tryggt mottagande för en trygg hemgång efter den äldres sjukhusvistelse. Tillsammans med vårdcentralerna i stadsdelsområdet har en arbetsgrupp med representanter från primärvården och primärvårdens rehabilitering samt förvaltningen startats för att utveckla samverkan kring samordnad individuell plan (SIP) samt att förbereda inför övergången till det nya systemet Lifecare som kommer ersätta Webcare under början av 2022.

Ett angeläget för område för innovation är utformning av trygga, tillgängliga och moderna bostäder och särskilda boenden. Med den utveckling som sker med nybyggnationer och områdesutveckling i Stockholms stad vore det möjligt att bygga bostäder som är anpassade för att äldre bättre ska kunna vara en del av samhället med möjlighet till en bra inne- och utomhusmiljön, lokaler för gemenskap och med närhet till service och kommunikationer. Genom detta bygger staden också för framtidens äldreomsorg. Omvärldsbevakning och goda exempel kan inspirera för innovation i byggandet för såväl i ordinära bostadsområden som särskilda boenden.

Personalen är äldreomsorgens viktigaste resurs. Äldreomsorgens personal är helt avgörande för att verksamheten ska ha hög kvalitet och präglas av respekt för den enskildes behov och önskemål.

Stadens äldreomsorg måste vara attraktiv, modern och innovativ, där medarbetarna är delaktiga och där medarbetarna erbjuds

kontinuerlig kompetensutveckling. Arbetet för att stärka medarbetarnas yrkesroll är viktigt.

Prioriterade uppdrag är kompetensförsörjning och kompetensutveckling, att medarbetarna har rätt kompetens och bra arbetsförhållanden, en hållbar arbetsmiljö och goda förutsättningar att utföra sitt arbete, vilket också tas upp i färdplanen.

Att behålla medarbetare samt attrahera och rekrytera nya medarbetare kommer att bli än viktigare. Att samarbeta med skolor för att ta emot fler praktikanter och elever för en givande praktikperiod inom äldreomsorgen kan vara ett sätt som kan bidra till ökat intresse för äldreomsorgen.

Gunilla Davidsson
stadsdelsdirektör
Hägersten-Älvsjö
stadsdelsförvaltning

Marja Kammouna
avdelningschef
Hägersten-Älvsjö
stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Stadsledningskontorets tjänsteutlånade, KS 2021/1462
2. Färdplan för äldreomsorgens utveckling
3. Kompetensutvecklingsinsatser inom äldreomsorgen

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Gunilla Davidsson, stadsdelsdirektör	2022-02-07
Marja Kammouna, avdelningschef	2022-02-07